

FÖRSLAG TILL TILLÄGG TILL ÖP 2030 PÅ TEMAT VINDKRAFT

TANUMS KOMMUN, VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Särskilt utlåtande

Granskningsförfarande

Rubricerat förslag till ny översiktsplan godkändes för granskning vid kommunstyrelsens sammanträde 2022-03-02. Förslaget sändes 2022-03-15 ut till föreningar, kommunala och statliga myndigheter enligt sändlista, med begäran om synpunkter senast 2022-05-15. Granskningen kungjordes i Veckovis, Bohusläningen samt på Tanums kommuns hemsida. Förslaget har under tiden för samråd funnits tillgänglig på Tanum kommuns hemsida, samt i Tedactusets entré i Tanumshede. Ett öppet informationsmöte hölls i Bullaregården 2022-04-27.

Nedan förtecknas inkomna synpunkter, planavdelningens eventuella kommentarer redovisas i *kursiv stil*. Yttranden i sin helhet finns tillgängliga på plan- och kartavdelningen.

Inkomna yttranden	Inkom	
Myndigheter, organisationer, grannkommuner m.fl.		
1. Länsstyrelsen	2022-05-12	
2. Lantmäteriet	2022-04-14	
3. Dals-Eds kommun	2022-04-27	
4. Strömstads kommun	2022-04-20	
5. Munkedals kommun	2022-05-23	
6. Sotenäs Kommun	2022-05-12	
7. Statens geotekniska institut	2022-04-06	
8. Skogsstyrelsen	2022-03-22	
9. Luftfartsverket	2022-03-17	
10. Riksantikvarieämbetet	2022-04-19	
11. Energimyndigheten	2022-04-11	
12. Trafikverket	2022-03-31	
13. Svenska Kraftnät	2022-04-01	
Kommunala nämnder, förvaltningar, bolag		
14. Tekniska nämnden	2022-04-21	
Politiska partier, föreningar, organisationer, företag		
15. Ellevio	2022-04-29	
16. Vattenfall AB	2022-05-10	
17. Skanova AB	2022-03-17	
18. Havstenssunds Samhällsförening	2022-04-09	
19. Rambo AB	2022-03-16	
20. Svenska Kyrkan	2022-05-13	
Fastighetsägare och enskilda		
21. Privatperson*	2022-04-20	
22. Privatperson*	2022-05-09	
23. Privatperson*	2022-03-21	
24. Privatperson*	2022-03-25	

25. Privatperson*	2022-03-31	
26. Privatperson*	2022-04-27	
27. Privatpersoner*	2022-05-29	
28. Privatperson*	2022-05-08	
29. Privatperson*	2022-05-10	
30. Privatpersoner*	2022-05-13 2022-05-15	
31. Privatperson*	2022-05-15	
32. Privatpersoner*	2022-05-15	
33. Privatperson*	2022-05-15	
	2022-05-15	

**) I denna upplaga av det särskilda utlåtandet är uppgifterna om vilka privatpersoner som lämnat respektive yttrande avidentifierade av integritetsskäl. En upplaga av det särskilda utlåtandet med uppgifter om vem som står bakom respektive yttrande finns tillgänglig på Plan- och kartavdelningen Tanums kommun.*

INKOMNA YTTRANDEN	
	Nedan följer en redovisning och sammanfattning av inkomna yttranden, samt kommentarer till dessa.
Myndigheter, organisationer m.fl.	
1.	<p>Länsstyrelsen (2022-05-12)</p> <p>Yttrande</p> <p>Samlad bedömning</p> <p>Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ändring av översiktsplan för vindkraft. Handlingen är strukturerad med en god presentation av olika förutsättningar och motiveringar till valda och bortvalda områden. Länsstyrelsen anser att ändringen av översiktsplanen möjliggör en samlad bedömning av hur kommunens möjligheter för vindkraftsetableringar kan tas till vara samtidigt som hänsyn tas till övriga värden och intressen.</p> <p>Länsstyrelsen kan inte fullt ut bedöma eller utesluta risken för påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljövården, tillika Tanums världsarv. Länsstyrelsen bedömer att övriga riksintressen tillgodoses.</p> <p>Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs.</p> <p>Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.</p> <p>Ändringen av översiktsplanen bedöms inte medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion att det i ett senare planeringsskede ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL.</p> <p>Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL</p> <p>Riksintressen <i>Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)</i></p> <p>Länsstyrelsen kan inte fullt ut bedöma eller utesluta risken för påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljövården (KO52), tillika Tanums världsarv. Enligt Länsstyrelsens bedömning är en fördjupad konsekvensanalys, så kallad Heritage Impact Assessment (HIA) nödvändig för att kunna göra en sammanfattande värdering av vindkraftsområdenas potentiella påverkan.</p> <p>Länsstyrelsen påtalade redan i granskningsyttrandet till ÖP 2030 att det behövde göras en noggrann analys av konsekvenserna för världsarvslandskapet eftersom ny vindkraft skulle få byggas till en höjd av 200 meter. I och med att nu föreliggande vindkraftsplan öppnar en möjlighet för verk över 200 meter är det än viktigare med en HIA som klargör konsekvenserna av högre verk i både område 6 och 9, det vill säga presenterar en helhetsbedömning av eventuell inverkan på riksintressets och världsarvets värden. En sådan HIA kan också belysa kumulativa effekter.</p> <p>Miljö kvalitetsnormer</p> <p>Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs.</p> <p>Länsstyrelsen anser samtidigt att översiktsplanens allmänna riktlinje om att lokalisering av vindkraft ska beakta tillgängligheten till kalkningsområden med luftburen kalkning kan förtydligas. Det kan framgå att det är olämpligt med vindkraftverk inom 300 meter till kalkade våtmarker för att inte äventyra</p>

	<p>MKN för vatten.</p> <p>Mellankommunala frågor Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.</p> <p>Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion <i>Geoteknik</i> Länsstyrelsen saknar en översiktlig beskrivning och värdering av markens lämplighet för uppförande av vindkraftverk. En sådan beskrivning och värdering ger möjlighet att tidigt i processen vara uppmärksam på och därmed kunna prioritera med hänsyn till olika geotekniska frågeställningar.⁴ Nu skjuter kommunen på detta till kommande tillståndsprövningar.</p> <p>Kommentar</p> <p>Riksintressen <i>Länsstyrelsens synpunkt om risken för påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljövården, tillika Tanums världsarv, samt krav på HIA noteras.</i></p> <p><i>Kommunen bedömer att det inte är nödvändigt att upprätta en HIA inom ramen för den nya vindkraftsplanen, då den nya planen i väsentliga drag öppnar upp för en likvärdig utbyggnad i områdena 6 och 9 som nu gällande vindkraftsplan från 2009 tillsammans med de tematiska rekommendationerna om vindkraft i ÖP 2030 gör. Den nya vindkraftsplanens miljökonsekvenser i form av risk för påverkan av världsarvets värden sammanfaller därmed i stort med det nollalternativ som redovisas i den nya planens miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Då område 6 och 9 till stor del redan är utbyggda med vindkraft handlar framtida risk för påverkan av världsarvet främst om möjligheten till att uppföra högre verk än idag. Av granskningshandlingen framgår att prövning av nya verk inom föreslagna områden ska föregås av en visuell analys och att det för område 6 och 9 ska göras en HIA i samband med tillståndsprövning. Kommunen kommer inför planens antagande att ytterligare förtydliga vad kravet på en HIA innebär för möjligheterna att bygga högre verk än idag inom områdena 6 och 9. En viktig slutsats är att en HIA kan bli avgörande för hur höga verk som faktiskt kan komma att få uppföras inom de berörda områdena med hänsyn till påverkan av riksintresset. Planens visuella analys kommer också att kompletteras för att bättre illustrera vilken visuell påverkan som kan väntas sett från viktiga vypunkter inom världsarvet vid en full utbyggnad med 200m höga verk i områdena 6 och 9.</i></p> <p>Miljö kvalitetsnormer <i>Skrivningen om kalkning förtydligas till antagandehandlingen så att det framgår att det kan vara olämpligt med vindkraftverk inom 300 meter från kalkade våtmarker.</i></p> <p>Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion <i>De områden som i planförslaget föreslås som lämpliga för vindkraft är idag till stor del redan utbyggda med vindkraft. Det innebär att en avvägning mot geotekniska förhållanden redan är gjorda inom dessa områden. Av planens allmänna riktlinjer framgår också att: ”Markens lämplighet för vindkraftverk och vägar ska säkerställas och erforderliga geotekniska undersökningar genomföras i samband med tillståndsprövning”. Med nu rådande omständigheter bedömer kommunen att detta är en tillräcklig detaljeringsgrad för geotekniska frågor i vindkraftsplanen.</i></p> <p><i>Länsstyrelsens övriga synpunkter noteras.</i></p>
2.	Lantmäteriet (2022-04-14)

	<p>Yttrande</p> <p>Lantmäteriet har inget att erinra.</p> <p>Kommentar</p> <p>Noteras.</p>
3.	<p>Dals-Eds kommun (2022-04-27)</p> <p>Yttrande</p> <p>Kommunstyrelsen påpekar i samrådet vikten av att kumulativa effekter av befintliga vindkraftverk och av ljudets fortplantning över Södra Kornsjön beaktas vid framtida prövning av vindkraftsexploatering samt att visualisering bör göras från Töftedals-berg vid prövning av vindkraftsexploatering i område 5. I övrigt har Dals-Eds kommun inget att erinra mot Tanums kommuns tematiska tillägg till ÖP 2030 på temat vindkraft.</p> <p>Utifrån samrådet har planförslaget reviderats inför granskning. Område 5 utgår helt och övriga området minskar till samma omfattning som i Vindkraftsplan 2009. Planförslaget innehåller i granskningshandlingarna fyra områden lämpliga för vindkraft med en yta av cirka 15 km².</p> <p>Samtliga av de områden som Tanums kommun föreslår i granskningshandlingarna har samma omfattning som i nuvarande Vindkraftsplan. Områdena är också redan fullt utbyggda med vindkraft, vilket innebär att den tillkommande utbyggnad av vindkraft som kan ske i kommun med stöd av översiktsplanen är byte av befintliga vindkraftverk inom utpekade områden.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Då område 5 utgått från planen anses det inte finnas någon anledning att fördjupa de kumulativa effekterna ytterligare. I övrigt noteras synpunkterna.</i></p>
4.	<p>Strömstads kommun (2022-04-27)</p> <p>Yttrande</p> <p>Tanums gällande vindkraftsplan från 2009 har pekat ut 19 km² som lämpliga för vindkraft. Samrådsversionen av Tanums vindkraftsplan 2021 innebar dels en utökning av utpekade områden till 33 km² och dels att man medger högre verk.</p> <p>Ändringen jämfört med 2009 var dock marginell i de områden som utpekades närmast Strömstads kommun. Vid samrådet i juni 2021 lämnade Strömstads kommun därför yttrande utan erinran.</p> <p>Med anledning av inkomna yttranden har granskningsversionen av Tanums vindkraftsplan ändrats så att endast områden från 2009 års plan behålls men att högre verk fortfarande medges.</p> <p>Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut att avge yttrande utan erinran</p> <p>Kommentar</p> <p>Noteras.</p>
5.	<p>Munkedals kommun (2022-05-23)</p> <p>Yttrande</p> <p>Sammanfattning</p> <p>Vindkraftsplanen ska ta ställning till möjligheten för vindkraft inom hela kommunens yta. Kommunen har tidigare preciserat att havet och kustzonen med hänsyn till motstående intressen ska undantas från storskalig vindkraft. Den nya vindkraftsplanen ska ersätta kommunens befintliga vindkraftsplan från 2009 och kommer att utgöra ett tematiskt tillägg till kommunens översiktsplan, ÖP 2030.</p> <p>Planens syfte är att möjliggöra en samlad bedömning av hur man fram till 2030 på bästa sätt kan ta tillvara de möjligheter som finns för storskaliga vindkraftsetableringar i kommunen samtidigt som största möjliga hänsyn tas till övriga värden och intressen. Planen ska också utgöra ett underlag och stöd för kommunen och andra aktörer vid hantering av vindkraftsfrågor inom kommunen och utgöra ett stöd vid framtida hantering av vindkraftsärenden</p>

	<p>enligt miljöbalken.</p> <p>Tanums kommun är en av de kommuner i länet som producerar mest vindkraft och bidrar till uppfyllandet av nationella mål om vindkraft genom kontinuerlig utbyggnad och effektivisering inom lämpliga områden. Idag är elproduktionen från vindkraft 260 GWh/år och genom pågående utbyggnad ökar den till 363 GWh/år. Om befintliga verk byts till större och effektivare verk samt kompletteras inom aktuella områden kan elproduktionen öka till cirka 700 GWh/år. Vilken typ av vindkraftverk som blir aktuellt inom respektive område beror på exploatör och teknisk utveckling.</p> <p>I Vindkraftsplan 2009 pekades sju områden med en total yta på 19 km² ut som lämpliga för vindkraft. Planförslaget innehåller nu fyra områden 2, 4, 6a+b (två sammanslagna sedan Vindkraftsplan 2009) samt 9 som tillsammans har en yta av cirka 15 km². Tre av dessa områden (6a+b och 9) är idag utbyggda medan det inom de två nordligaste områdena (2 och 4) pågår utbyggnad. Planförslaget medger därför mycket begränsande nya ytor för vindkraft inom kommunen. Däremot verkar den nya vindkraftsplanen för att befintliga vindkraftverk över tid byts ut till större och effektivare verk.</p> <p>Område 5 beläget intill S Kornsjön ca 2,5 km från Munkedals kommungräns har plockats bort sedan samråd och inget av de nu utpekade vindbruksområdena ligger längre inom påverkansområde eller visuell närhet till Munkedals kommun.</p> <p>Särskilda konsekvensbeskrivningar</p> <p>Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension Inga ekonomiska konsekvenser för Munkedals kommun.</p> <p>Hållbar utveckling – Social dimension Inga sociala konsekvenser bedöms för Munkedals kommun.</p> <p>Hållbar utveckling – Miljömässig dimension Sett ur ett nationellt och globalt perspektiv bedöms föreslagen vindkraftsetableringen i Tanums kommun innebära positiva miljöeffekter, dels avseende klimat men också sett ur ett bredare miljö- och hållbarhetsperspektiv. I energiöverenskommelsen från 2016 anges målet att Sverige ska ha 100 % förnybar energi till 2040. Höga politiska ambitioner om en hållbar utveckling av energisektorn kräver en storskalig utbyggnad av vindkraft och föreslagna etableringar i Tanum skulle kunna bli ett viktigt tillskott av elproduktionen i elområde 3.</p> <p>Kommentar <i>Noteras.</i></p>
6.	<p>Sotenäs kommun (2022-05-12)</p> <p>Yttrande Tack för informationen om den pågående vindbruksplanen, upplevs som en mycket genomarbetad handling. Konstaterar precis som handlingen redan gjort att inga föreslagna nya områden berör Sotenäs kommun. Vi har därmed inga kommentarer.</p> <p>Kommentar <i>Noteras.</i></p>
7.	<p>SIG (2022-04-06)</p> <p>Yttrande Statens geotekniska institut (SGI) har från länsstyrelsen i Västra Götalands län erhållit rubricerad tematiskt tillägg till översiktsplanen, vindkraftsplan med önskemål om yttrande. SGI:s yttrande avser geotekniska</p>

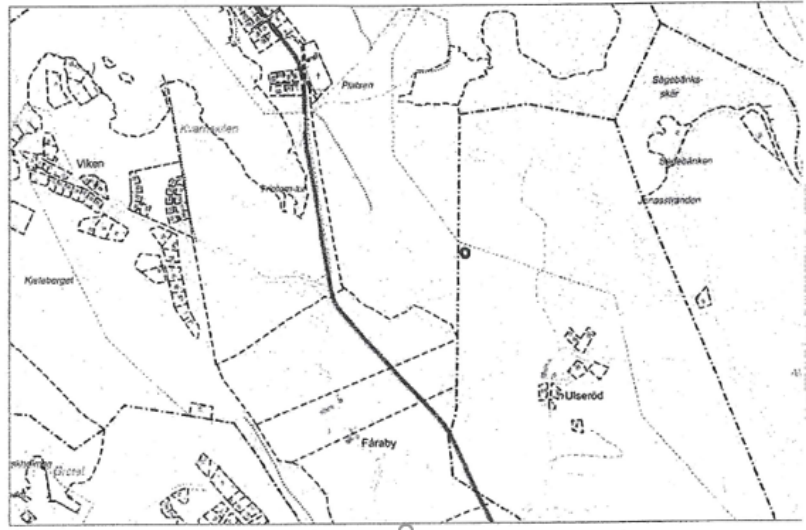
	<p>säkerhetsfrågor. SGI lämnade i samrådsskedet ett yttrande över rubricerad översiktsplan (diarienummer som ovan) I yttrande framförde vi bland annat att ”SGI anser att översiktlig information och värdering av markens lämplighet (geotekniska förutsättningar möjligheter och eventuella svårigheter) för anläggningar och tillfartsvägar bör ges redan i tillägg till översiktsplanen”.</p> <p>I granskningshandlingen framför följande avseende vår kommentar. ”Markens lämplighet för vindkraftverk och vägar ska säkerställas och erforderliga geotekniska undersökningar genomföras i samband med tillståndsprövning.”</p> <p>Vi tycker att det är bra att kommunen i det tematiska tillägget till översiktsplan lyfter behovet av geotekniska undersökningar i samband med tillståndsprövningen. Dock saknar vi fortfarande en översiktlig beskrivning och värdering av markens lämplighet för uppförande av vindkraftverk. Som vi skrev i vårt tidigare yttrande anser vi att en sådan beskrivning och värdering ger möjlighet att tidigt i processen vara uppmärksam på och därmed kunna prioritera med hänsyn till geotekniska frågeställningar så som grundläggning, erosion och skred eller ras i jord och berg. Underlag för en sådan beskrivning kan exempelvis hämtas från den kartvisningstjänst som vi och andra myndigheter arbetat fram, se https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/.</p> <p>Kommentar <i>Se kommentar till länsstyrelsens yttrande.</i></p>
8.	<p>Skogsstyrelsen (2022-03-22) Yttrande</p> <p>Vi har inga synpunkter på presenterat underlag och inte heller någon ytterligare information att tillföra som har bäring på detta.</p> <p>Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Vi är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL.). Vidare ingår bland våra uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.</p> <p>Kommentar <i>Noteras.</i></p>
9.	<p>Luftfartsverket (2022-03-17) Yttrande</p> <p>LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot den uppdaterade översiktsplanen.</p> <p>Detta yttrande gäller på utfärdandedatum. LFV förbehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS-utrustning förändras, eller om ny CNS-utrustning etableras i hindrets närhet.</p> <p>Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och övervakning (Communication, Navigation, Surveillance). Analysen grundar sig på Svensk Standard 447 10 12 utgåva 1:1991 ”Skyddsavstånd för luftfartsradiosystem mot aktiva och passiva störningar för elektrisk kraftöverföring och tågdrift”, Standardiseringskommissionen i Sverige, samt på ICAO DOC 015.</p> <p>VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en</p>

	<p>etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för "Minimum Sector Altitude".</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Noteras.</i></p>
10.	<p>Riksantikvarieämbetet (2022-04-19)</p> <p>Yttrande</p> <p>Ändringen innebär ett tematiskt tillägg till ÖP 2030 på temat vindkraft Tanums kommun. Planförslaget innebär ett principiellt ställningstagande i den kommunala vindkraftsplaneringen om att hålla världsarvsområdet fritt från storskaliga vindkraftsetableringar, samt att beakta världsarvets värden även vid åtgärder i angränsande områden, som till exempel visuell påverkan av vindkraft.</p> <p>Förslaget innehåller fyra områden varav tre av områdena är utbyggda med vindkraft och för två av områdena pågår utbyggnad. Detta innebär en begränsning av ytor som tas i anspråk samtidigt som världsarvet kan påverkas genom att befintliga vindkraftverk byts till större verk. Förslaget anger en totalhöjd av 200 meter men att även högre verk kan bli aktuella för prövning.</p> <p>Riksantikvarieämbetet har tagit del av granskningshandlingen och avstår från att bedöma den direkta påverkan av utbyggnad av de områden som föreslås i planen och dess påverkan på världsarvets särskilt stora universella värdena. För att avgöra på vilket sätt världsarvets särskilt stora universella värde (OUV) och Riksintresse för kulturmiljövården påverkas, samt hur mycket det påverkas, behöver en konsekvensanalys göras utgående från världsarvets OUV. Detta görs genom en så kallad Heritage Impact Assessment (HIA), ett verktyg som tagits fram av ICOMOS särskilt för kulturvärldsarv.</p> <p>En strategisk HIA bör göras för en sammanvägd bedömning av i vilken grad utbyggnad av olika områden kommer att påverka världsarvet och som belyser ackumulativa effekter. Påverkan på världsarvets OUV bör även undersökas på objektsnivå i samband med den senare tillståndsprocessen.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Se kommentar till länsstyrelsens yttrande.</i></p>
11.	<p>Energimyndigheten (2022-04-11)</p> <p>Yttrande</p> <p>Då vindkraftsplanen efter samråd minskats från en yta på 33 km² till en yta på 15 km² ser Energimyndigheten att detta skulle kunna vara hindrande för den pågående elektrifieringen och hållbarhetsomställningen. Detta eftersom vikten av lokal elproduktion ökat sedan regeringen den 3 februari 2022 beslutat om en nationell strategi för elektrifiering. Behovet av ökande lokal elproduktion grundas i att det finns ett ökande krav på elproduktion samtidigt som elsystemet har kapacitetsutmaningar.</p> <p>Av de riksintresseområden för vindbruk som är lokaliserade till Tanums kommun är det endast ett mindre delområde som är inkluderat i den föreslagna vindkraftsplanen. Därför vill Energimyndigheten trycka på att ett upphävande av riksintresseområden för vindbruk måste föregås av en omfattande och detaljerad översyn följt av Energimyndighetens analys och slutsatser av om det är lämpligt att göra en kraftig minskning av dessa områden. Ett sådant upphävande eller reviderande av riksintresseområdena har Energimyndigheten inte en plan för att utföra just nu. Det finns dock en avsikt om att Energimyndigheten framöver ska göra en fördjupad översyn av samtliga riksintresseområden för vindbruk. Denna avsikt presenterades i regeringsuppdraget angående översyn av riksintressen, vilket redovisades 2021-09-15. Om riksintresseområdena för vindbruk minskas anser dock Energimyndigheten att det skulle kunna försvåra myndighetens arbete för att nå de energipolitiska målen och ett hållbart energisystem.</p>

	<p>Energimyndigheten lyfte i yttrandet avseende samråd om tematiskt tillägg till översiktsplan för vindkraft, Tanums kommun den nationella strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad som presenterades av Energimyndigheten och Naturvårdsverket i januari 2021. Också förslaget att länsstyrelserna ska ges i uppdrag att genomföra regionala analyser och ta fram ett regionalt planeringsunderlag för en hållbar vindkraftsutbyggnad lyftes i yttrandet. Det är dock oklart när ett sådant arbete skulle kunna utföras, då de medel som avsågs användas av länsstyrelserna i detta syfte togs bort från den av riksdagen beslutade budgeten hösten 2022. Energimyndigheten håller kvar vid ståndpunkten att ett sådant arbete vore nödvändigt och det bör därför genomföras på annat sätt om inte länsstyrelserna får uppdraget.</p> <p>Energimyndigheten uppskattar att kompletteringar och uppgraderingar av vindkraftverk beaktas i vindkraftsplanen då teknikutvecklingen av vindkraftverk är snabb. En så kallad generationsväxling bör även beaktas för de vindkraftverk som idag står utanför de i vindkraftsplanen utpekade områdena då flera av dessa närmar sig sin ekonomiska livslängd på runt 20–25 år. Kommunen bör därför bedöma om platserna för dessa vindkraftverk vore lämpliga att fortsatt använda för vindkraft även efter att de befintliga verken monterats ned.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>I planen har möjlighet till vindkraftverk inom utpekade riksintressen för vindbruk studerats enligt planens planeringsprinciper, och en utbyggnad enligt riksintresset utgör även ett alternativt scenario i planens MKB. Kommunen har då konstaterat att vindkraftverk inom delar av dessa riksintressen är mycket svårt med hänsyn till bland annat andra riksintressen. Det är också ett ställningstagande som delas av länsstyrelsen och övriga berörda kommuner.</i></p> <p><i>De utbyggnadsmöjligheter som den nya planen nu öppnar upp för är främst i form av att befintliga verk inom utpekade vindkraftsområden ersätts av högre och mer effektiva verk.</i></p> <p><i>Tanums kommun skulle också välkomna regionala analyser för vindkraft, men har efter kontakt med länsstyrelsen i Västra Götaland gjort bedömningen att vindbruksplanen inte kan invänta ett sådant arbete.</i></p> <p><i>Övriga synpunkter noteras.</i></p>
12.	<p>Trafikverket (2022-03-31)</p> <p>Yttrande</p> <p>Trafikverket bedömer att tidigare lämnade synpunkter har arbetats in i handlingarna och har således inget att erinra över utställningshandlingen.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Noteras.</i></p>
13.	<p>Svenska Kraftnät (2022-04-01)</p> <p>Yttrande</p> <p>Svenska Kraftnät har i yttrande daterat 2021-05-28 framhållit synpunkter. Vi har inget ytterligare att tillägga.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Noteras.</i></p>
Kommunala nämnder och förvaltningar	
14.	<p>Tekniska nämnden (2022-04-21)</p> <p>Yttrande</p>

	<p>Tekniska nämnden har tidigare yttrat sig utan erinran i samråd.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Noteras.</i></p>
Politiska partier, föreningar, organisationer, företag	
15.	<p>Ellevio (2022-04-29)</p> <p>Yttrande</p> <p>Vi har tagit del av handlingarna för Vindkraftsplanen. Vi har under samrådet lämnat in synpunkter som ni tillgodosett.</p> <p>Information i handlingarna angående elnätet och kapaciteten i elnätet (s. 31 - 32) är mer detaljerad än nödvändigt då information om processen, kapacitet etc. är färskvara och som varierar över tid. Ju mer detaljerad informationen är desto större risk finns det för felaktigheter och missförstånd i senare skeden. Generellt gör vi som elnätsbolag en bedömning i varje enskilt fall i samband med en vindkraftsetablering. I bedömningen undersöker vi lämplig anslutning utifrån spänningsnivå, kapacitet och geografiskt läge etc.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Synpunkterna noteras och aktuella avsnitt i planen om elnätets kapacitet ses över.</i></p>
16.	<p>Vattenfall AB (2022-05-10)</p> <p>Yttrande</p> <p>Vattenfall Eldistribution (Vattenfall) har tagit del av granskning för vindkraftsplan, tematiskt tillägg till översiktsplan 2030. Vattenfall lämnar följande yttrande.</p> <p>Det finns flera elanläggningar som tillhör Vattenfall inom kommunen. Vattenfall har följande riktlinjer som måste följas vid etablering av nya vindkraftsverk i närheten av Vattenfalls anläggningar:</p> <p>Ny vindkraftverk invid luftledning. Vattenfall flygbesiktigar alla luftledningar med en spänning från 11 kV och uppåt.</p> <p>Luftfartsavdelningen på Transportstyrelsen har utgett en rekommendation om hinder i närheten av kraftledningar med beteckning TSL 2010-5867 daterad 2010-11-15 vilken refereras till i EBR meddelande nr 3.</p> <p>Transportstyrelsens ståndpunkt är: för att säkerställa flygsäkerheten vid kraftledningsinspektion bör hinder i kraftledningens närhet vara så få som möjligt. Om hinder av olika skäl ändå uppförs i kraftledningens närhet ska dessa hinder förvarnas genom skyltning i enlighet med rådande EBR-standard, på kraftledning, samt markeringar på såväl hindret som eventuella staglinor eller liknande. Även nätägarens kartmateriel ska uppdateras med tillkommande hinder.</p> <p>Som hinder anses fasta eller rörliga föremål som intränger i det område runt kraftledningen inom vilket helikoptern kan behöva röra sig. Även staglinor som intränger i det hinderfria området räknas alltså som hinder.</p> <p>Hinderfri zon: 100 meter ut från kraftledningens yttersta del från marken upp till 50 meter. 200 meter ut från kraftledningens yttersta del från 51 meter och uppåt. Transportstyrelsen har följande inställning beträffande markering av hinder i närheten av kraftledningar 10-400 kV med hänsyn till driftbesiktning och driftinspektioner med helikopter.</p> <p>Följande säkerhetsavstånd: Master med höjd 50 meter och lägre placeras inte närmre kraftledning än 100</p>

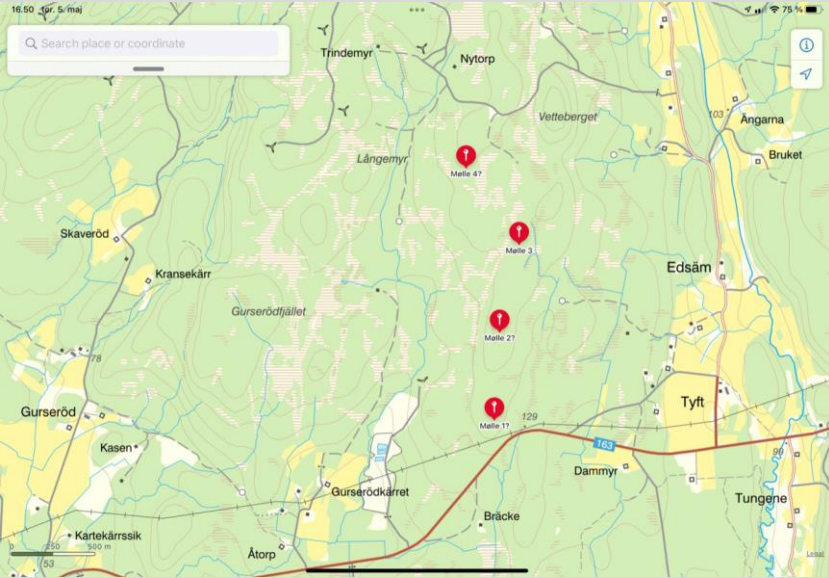
	<p>meter.</p> <p>Master med höjd över 50 meter och master med stag placeras inte närmre kraftledning än 200 meter.</p> <p>Generellt gäller att master med höjder mellan 20 och 100 meter förses med tydliga varningsmarkeringar synliga i 3 till 4 huvudriktningar. En nivå för varningsmarkeringar vid master under 50 meters höjd, lämpligen i toppen. Dessutom ytterligare en till två nivåer varningsmarkeringar vid master mellan 50 och 100 meters höjd, denna/dessa nivåer placeras på lämplig höjd, vilken bestäms av lokala förhållanden. Vidare bör också markering monteras på staglinor i kraftledningens närhet.</p> <p>Rekommendationen för hinder vid kraftledningar gäller även vindkraftverk och avstånden bör då räknas från rotorspets, eller det som annars finns närmast kraftledning.</p> <p>Dock gäller alltid att ett hinder skall placeras på sådant avstånd från luftledning att ingen del kan nå luftledningen vid ett eventuellt fall.</p> <p>Ny vindkraftverk invid station</p> <p>Ny vindkraftverk får inte anläggas i närheten av Vattenfall Eldistributions stationer så att detta påverkar underhåll, tillgänglighet och drift.</p> <p>Dock gäller alltid att ett hinder ska placeras på sådant avstånd från stationen så att ingen del kan nå stationen vid ett eventuellt fall.</p> <p>Vattenfall Eldistribution flygbesiktigar alla luftledningar med en spänning från 11 kV och uppåt (se riktlinjer för regionnätledning). Nya vindkraftverk får ej hämma denna besiktning.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Noteras.</i></p>
	<p>Skanova AB (2022-03-17)</p> <p>Yttrande</p> <p>Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar I nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.</p> <p>Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Noteras.</i></p>
17.	<p>Havstenssunds Samhällsförening (2022-04-09)</p> <p>Yttrande</p> <p>Samhällsföreningen har tagit del av planen och konstaterat att planerade anläggningar ligger utanför föreningens verksamhetsområde. Föreningen har därför inga synpunkter.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Noteras.</i></p>
18.	<p>Rambo AB (2022-03-16)</p> <p>Yttrande</p> <p>Rambo har inget att yttra över vindkraftsplanen, tematiskt tillägg till ÖP 2030, Tanums kommun.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Noteras.</i></p>
	<p>Fastighetsägare, enskilda</p>
20.	<p>Svensk Kyrkan (2022-05-13)</p> <p>Yttrande</p>

	<p>Fastigheten Mårtensröd 1:8 ägs av Göteborgs stifts prästlönetillgångar (PLT) och förvaltas av Göteborgs stift. Fastigheten är beläggen inom det område som i samrådet var utpekad för vindkraft, område 5. PLT har en positiv inställning till vindkraft och att övergå till mera förnyelsebar energiproduktion, men är också väl medvetna om de olika intressekonflikterna som finns gällande vindkraft. Dessa intressekonflikter innebär att de områdena som kan vara lämpliga för vindkraft är starkt begränsade, samtidigt som det finns stora intressen för att övergå till mera förnyelsebar energiproduktion.</p> <p>PLT anser därför att område 5 som tidigare var utpekad i samrådet som lämpligt område för vindkraft skall finnas med som ett alternativ för vindkraft även efter granskningen. Om det sedan finns intressenter som vill pröva området, får efterföljande miljötillståndsprocess, som är omfattande, avgöra vilka intressen som väger tyngst. Utfallet från miljötillståndsprocessen kan mycket väl bli att andra intressen är viktigare än vindkraft, på hela eller delar av området, men då har det genomförts en omfattande process för att komma fram till det beslutet.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>I samrådsskedet prövades fler tänkbara områden för vindkraft. Efter samrådsskedet har kommunen inför granskningen beslutat att ta bort några av dessa. Motiven att ta bort område 5, som framgår av handlingen, är hänsyn till visuell påverkan samt betydelsen för naturmiljö och rekreation. Denna del av kommunen har inga vindkraftverk idag. En utbyggnad av området skulle därför påverka ett stort omland visuellt. Bland annat skulle verk bli synliga från delar av Kynnefjälls riksintresse för friluftsliv samt från delar av Bullaresjöarnas riksintresse för friluftsliv och kulturmiljö. Området gränsar till flera naturområden med värden för fågelfaunan. Under samrådet har också ytterligare lokalkunskap inkommit avseende landskap, naturmiljö och friluftsliv. Genom att inte peka ut området som lämpligt för vindkraft skapas ett stor samlat område mellan Kornsjöarna, Bullaresjöarna och Kynnefjäll utan vindkraft.</i></p>
21.	<p>Privatperson (2022-04-20)</p> <p>Yttrande</p> <p>Härmed yrkar jag att ett område för ett vindkraftsverk se röd markering nedan skall läggas till kommunens vindkraftsplan.</p> <p>Berörda fastigheter Tanum Ulseröd ■ och Fåraby ■ (som ägs av Fåraby ■■■■■)</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Av planförslaget framgår de palneringsprinciper som kommunen använts sig av för att plocka fram lämpliga områden och kriterierna för dessa. Det aktuella området ligger nära kusten och berörs av flera riksintressen med</i></p>

	<p><i>värden som kan påverkas negativt av storskalig vindkraft, och i områdets närhet finns även en relativt tät bostadsbebyggelse. Storskalig vindkraft har därför bedömts som olämplig här. Prövning av småskalig vindkraft kan ske utifrån de rekommendationer planen anger.</i></p>
22.	<p>Privatperson, talesman för fastighet Taranderöd [REDACTED], Elofseröd [REDACTED], Elofseröd [REDACTED], Taranderöd [REDACTED] (2022-05-09)</p> <p>Yttrande</p> <p>Detta område (Fastighet Taranderöd [REDACTED], Elofseröd [REDACTED], Elofseröd [REDACTED], Taranderöd [REDACTED]) uppfyller alla kriterier för att tas med i vindkraftsplanen.</p> <p>Boende och intill liggande bebyggelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finns ingen närliggande bebyggelse i området • Närmaste granne som protesterat och samlat protestlistor mot vindkraftsetablering i Lur sa på mötet i Bullaren 27 april 2022 att hon inte förstår att kommunen godkännt ena delen av Tormoseröd men inte detta område? • Ger en förtätad vindkraft i ett område som inte påverkar lokalbefolkningen. • Ägs av kommuninvånare vilket gör att dessa kan fortsätta bedriva småskaligt jordbruk och hålla landskapet öppet. <p>Verklighetsanpassning och tekniska fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verklighetsanpassning enligt kommunens riktlinjer i Vindkraftsplan 2021, avsnitt 4.1.2: Planerings principer, se punkt 4 och 5 !! • Område 4 är ett redan stort område ur vindkraftsynpunkt och har därför en positiv lokaliseringsfaktor för ytterligare vindkraft. • Ligger granne intill befintligt vindkraftsområde 4 med färdig infrastruktur för el. • Ligger nära den nya stamnätstationen i Vassbotten. • Godkänd av Forsvarsmakten, de har inga invändningar • Utmärkta vindförhållanden. • Uppfyller alla skyddsavstånd som vindkraftsplan 2021 har för vindkraft med råge. <p>Övriga kriterier som talar för godkännande</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tanums kommunledning har besökt området och tidigare tyckt att det är ett passande område. • Kommunens tjänstemän som genomfört en grundlig genomgång av vindkraftsplanen finner område 4 som ett lämpligt område för lokalisering av vindkraft. <p>Jag hoppas verkligen att kommunen agerar i praktiken så som man beskriver att man gör i teorin och tar med detta område. Då bidrar vi till bättre miljö, ökar tillgången på ren el och får in mer skattepengar till kommunen. ”I Tanums kommun arbetar vi med Agenda 2030 integrerat i verksamheten. Kommunens nyckeltal för de 17 globala målen”</p>
	<p>Kommentar</p> <p><i>I samrådet fanns ett förslaget vindkraftsområde som berörde delar av aktuella fastigheter. Efter samrådet och inför granskningen gjordes dock ett politiskt ställningstaganden om att med hänsyn till motstående intressen plocka bort detta, samt flera andra tidigare föreslagna vindkraftsområden ur planen. Det aktuella området plockades bort med hänsyn till närheten till rekreationsområdet kring Bolsjöarna och visuell påverkan på detta. Det är också ett naturområde med våtmarker som är värdefulla för bland annat fågelfaunan, samt att det under samrådet inkom ytterligare lokalkunskap avseende landskap och friluftsliv.</i></p>

23.	<p>Privatperson (2022-03-21)</p> <p>Yttrande</p> <p>Att det ens får byggas fler vindkraftverk är förfärligt! Hur miljövänlig är hela processen från början till slut? Vem tar ansvar för alla djur och växtlighet som dör eller försvinner från platsen där dessa står? Vindenergin påverkar både djur och människor som bor intill genom att de både låter och syns. När vindkraften placeras i vattenområden kan den biologiska mångfalden ta skada och påverkan kan vara lika allvarlig som när plast hamnar i haven. Källa: https://www.renkustlinje.se/nackdelar-med-vindkraft/</p> <p>Hoppas på fullaste allvar att ni inte tillåter en vindkraftpark här i Bullaren. Låt vår skog vara skog!</p> <p>Kommentar</p> <p>Synpunkterna noteras. Vindkraftsplanen utreder på en översiktlig nivå vilka områden i kommunen som kan vara lämpliga för storskalig vindkraft med hänsyn till bland annat påverkan på natur- och landskapsvärden samt de störningsrisker som vindkraft kan medföra. En närmare analys av vilken påverkan som kan accepteras görs i samband med den tillståndsprövning som görs enligt Miljöbalken innan några storskaliga vindkraftsverk får uppföras. I denna prövning utreds även ansvarsfrågan för framtida nedmontering av verken.</p>
24.	<p>Privatperson (2022-03-25)</p> <p>Yttrande</p> <p>Att jag ska bo som närmaste granne med denna vindkraftverk gör att ni kommer förlora 5 stycken personer i denna kommun. Vi kommer sälja och flytta, men just ja ingen kommer vilja köpa min gård som nu förlorar all värde.</p> <p>Kommer Tanums kommun även bli deponiplats för alla rotorbladen som inte går att återvinna undrar jag? Har ni överhuvudtaget en aning om alla miljögifter som sprids via all denna plast?</p> <p>Kommentar</p> <p>Synpunkterna noteras. I samband med den tillståndsprövning som görs enligt Miljöbalken innan några storskaliga vindkraftsverk får uppföras utreds bland annat ansvarsfrågan för framtida nedmontering av verken.</p>
25.	<p>Privatperson (2022-03-31)</p> <p>Yttrande</p> <p>Vi bor i ett kustnära område och kommer inte att bli drabbade av vindkraftsetableringar. Det enda vi drabbas av är en förstörd natur i vår kommun och en förfulad miljö samt mycket störande blinkande röda lampor. Däremot tycker jag mycket synd om de människor som får sitt liv förstört på grund av att de hamnar inom ljud och ljusavstånd, (blinkande ljus från propellern). Vi har bekanta på annan ort som drabbats av detta och de kan inte bo kvar, men kan samtidigt inte sälja huset då det är osäljbart eftersom ingen vill bo där. Min absoluta åsikt är att alla drabbade som vill sälja sin fastighet på grund av störningar från vindkraftsetableringar ska få full ekonomisk kompensation som garanteras av kommunen.</p> <p>Det diskuteras mycket om spridning av microplaster från vindkraftsverk. Ser inget i utredningen om hur mycket microplaster som sprids från de nuvarande eller kommande vindkraftsetableringarna, vart står det?</p> <p>Kommentar</p> <p>Synpunkterna noteras.</p> <p><i>Ingen ekonomisk ersättning från kommunen utgår till den som vill sälja sin fastighet på grund av vindkraftsetableringar. I vindkraftsplanen har frågan om eventuell spridning av mikroplaster från vindkraftverk inte utretts.</i></p>
26.	<p>Privatperson (2022-04-27)</p>

	<p>Yttrande</p> <p>Hej</p> <p>Jag tycker att det nya omarbetade förslaget till vindkraftsplan är bra och att det är bra att kommunen lyssnat och tagit hänsyn till inkomna synpunkter på det förra förslaget.</p> <p>Kommentar</p> <p>Noteras.</p>
27.	<p>Privatperson (2022-05-09)</p> <p>Yttrande</p> <p>Vi anser att föregående planförslag på området mellan 6A o 6B borde vara kvar, då vi tycker att det lämpar sig bra för vindkraften.</p> <p>Vi bor i närområdet och har inte haft något obehag från befintliga verk.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Området mellan 6A och 6B fanns med i samrådet. Till granskningen har det dock plockats bort med hänsyn till risk för negativ visuell påverkan på det närliggande världsarvets värden.</i></p>
28.	<p>Privatperson (2022-05-08)</p> <p>Yttrande</p> <p>Jag tycker den nya vinkraftplanen är bra.</p> <p>Kommentar</p> <p>Noteras.</p>
29.	<p>Privatperson (2022-05-10)</p> <p>Yttrande</p> <p>Som markägar i Edsäm vil jeg foreslå at Tanums Kommune tager beslutning om, at udnytte områdets fulde potentiale.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der bør være mulighed for at placere 4 nye vindmøller i området (se vedhæftede eksempel). • Ved at udbygge med 4 vindmøller vil området stå som en samlet enhed, hvilket kan være en fordel for en visuel samling af vindkraften. • Der er gode vindmæssige forudsætninger for vindkraft i området, da middelvinden er 7,2 m/s på 140 m højde. • Størrelsen på de nye vindmøller bør være på en totalhøjde omkring 210 meter, da dette vil fremtidssikre vindmøllerne og optimere den energi der er mulighed for at producere i området. <p>En nærmere undersøgelse af lyd og skyggekast fra vindmøllerne skal sikre naboerne omkring vindmøllerne.</p> <p>Håber I vil bekræfte modtagelse af denne mail.</p> <p>Jeg ser frem til et eventuelt møde for at drøfte muligheder for vindkraft i området.</p>

	 <p>Kommentar</p> <p>Föreslagna placeringar ligger mellan vindbruksplanens område 6A och 6B. Detta område fanns med i samrådet. Till granskningen har det dock plockats bort med hänsyn till risken för negativ visuell påverkan på det närliggande världsarvets värden.</p>
30.	<p>Privatpersoner (2022-05-13) samt (2022-05-15)</p> <p>Yttrande</p> <p>Tack för möjligheten att bidra med vår syn på den nya vindkraftsplanen. Den ger ett bra beslutsunderlag och belyser väl ämnets komplexitet.</p> <p>Tyvär är planens slutsatser och förslag en besvikelse. Det strider i grunden mot riksdagens intressen att bygga ut förnybar energi. Vi tycker att kommunen med det här förslaget inte tar sitt fulla politiska ansvar som en kommun med stor vindkraftspotential.</p> <p>Den nya planen ignorerar helt de områden som riksdagen utsett för utbyggnad av vindkraftverk. Enligt vår mening tillåter sig kommunen tolkningsföreträde framför riksdagen i sin beslutsprocess. Det är inte kommunens uppgift att fatta beslut om eventuellt motstridiga riksintressen. Självklart kan kommunen peka på sådana. Den kan dock inte fatta beslut om vilket riksintresse som råder. Frågan bör snarare överlåtas till regeringen med begäran om förtydligande.</p> <p>Vissa områden har av regeringen utsetts som uppenbart lämpliga eftersom de:</p> <ol style="list-style-type: none"> Respekterar de lagstadgade avstånden till bebyggelse, vägar och kraftledning, har ett läge som är förutbestämt för effektivt energiutbyte, inte utgör en begränsning med avseende på natur- och rekreativvärde relaterade områden, <p>Dessa har helt tagits bort i nya planen!</p> <p>I "Tillägg till ÖP 2030 för Vindkraft" under inledning punkt 2. anges:</p> <ul style="list-style-type: none"> Klimatförändringen är ett av de största hoten mänskligheten står inför under de kommande åren. Frågan om långsiktigt hållbar utveckling står högt upp på agendan inom samtliga nivåer i samhället. Riksdagen har slagit fast ett mål om 100% förnybar elproduktion till år 2040, vilket gör att vindkraftens betydelse kommer att öka markant under kommande 20-årsperiod.

	<p>I detta avseende är det desto mer häpnadsväckande att denna nya plan inte föreskriver en utbyggnad, utan snarare en nedmontering eller en begränsning av utbyggnaden av vindkraftverk. Detta vittnar inte om ett modernt, solidarisk-politiskt engagemang för Sverige, Europa och världen om.</p> <p>I samma dokument heter det också: Kommunens elförbrukning var 2019 cirka 180 GWh (SCB) och kommunens energiförbrukning 2019 var cirka 500 GWh (SCB). Västra Götaland har idag en elanvändning på 19,2 TWh/år. Elproduktionen i länet är 4,6 TWh/år, vilket innebär att 14,6 TWh/år eller 75% kommer från andra län. Vindkraften i länet producerar cirka 2,6 TWh/år.</p> <p>Detta visar tydligt att Tanum med dagens elanvändning inte kommer att kunna bli självförsörjande med förnybar elproduktion, trots att förutsättningarna är bättre än i flertalet svenska kommuner. Ännu mindre att räkna för att leverera det som krävs för en framtidsorienterad förändring mot utbyggnad av digitala resurser och elektrifierade fordon; för att inte tala om principen om export till andra regioner, som är i behov av energi från förnybara källor.</p> <p>Dessutom kan vindkraftsutbyggnaden utgöra en övergripande ekonomisk fördel, om detta främjas med lokala aktörer och med möjlighet till lokalbefolkningens ekonomiska deltagande (se Rabbalshede Kraft), vilket möjliggör ett mervärde för fler, utöver fördelarna för de enskilda markägarna.</p> <p>Sammanfattningsvis önskar vi att föreliggande förslag till vindkraftsplan omarbetas i de avsnitt som handlar om riksintressanta vindkraftsområden. Syftet med omarbetningen bör vara att vindkraftsintresset väger tyngre än nuvarande version. Det behöver inte finnas någon motsättning mellan fornminnen och modern teknologi. De kan med rätt hantering leva sida vid sida!</p>
	<p>Kommentar</p>
	<p><i>Synpunkterna noteras.</i></p> <p><i>I samrådsskedet prövades fler tänkbara områden för vindkraft. Efter samrådsskedet har kommunen inför granskningen beslutat att ta bort ett antal av dessa. Skäl till förändringarna framgår av handlingen.</i></p> <p><i>Av handlingen framgår också de avvägningar som gjorts mellan riksintresse för vindbruk och övriga riksintressen. I planens miljökonsekvensbeskrivning har en utbyggnad av vindkraft enligt utpekade riskintresseområden för vindbruk studerats som ett alternativt scenario. Enligt kommunens analys bedöms en utbyggnad enligt riksintresset för vindbruk generellt medföra en större risk för konflikter med motstående intressen, inte minst andra riksintressen än de alternativa platser som kommunen har studerat för vindkraftsutbyggnad inom ramen för planarbetet.</i></p> <p><i>Kommunens slutgiltiga planförslag pekar inte ut några nya eller utökade vindkraftsområden jämfört med tidigare vindkraftsplan, vilket innebär att stor hänsyn tas till lokala natur- och landskapsvärden och andra motstående intressen. Samtidigt bedöms planen ge utrymme för en relativt stor potentiell ökning av elproduktion från vindkraft jämfört med dagens produktion, detta främst genom att befintliga vindkraftsområden kan nyttjas effektivare om mindre verk ersätts av större.</i></p>
31.	<p>Privatperson (2022-05-15)</p>
	<p>Yttrande</p>
	<p>Undertecknad är sommarboende 3 månader per år mellan Hamburgsund och Fjällbacka sedan 50 år tillbaka.</p>

	<p>Jag har studerat Tanums vindkraftsplan med möjlighet till yttrande senast 15 maj. Jag är av den bestämdaste uppfattningen att den skärgård jag känner från Smögen till Kosteröarna är mycket känslig för nya främmande inslag och har en låg visuell tålighet.</p> <p>Rekreativsmöjligheter är kopplade till havets storslagenhet och orörda natur. Det skulle få katastrofala följder på många plan för människor och djur om vindkraft sätts upp i denna unika miljö.</p> <p>Därtill påverkas fåglar och fiskars reproduktion.</p> <p>Jag är ytterst negativa till vindkraftverk i Tanums havsmiljö.</p> <p>Tanums kommun bör istället ge påbud till samtliga husägare om att sätta solceller på taken.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Granskningshandlingen innehåller inget förslag till vindkraftsområden till havs eller i kustzonen. Det nu aktuella planförslaget bedöms inte ge en ökad visuell påverkan sett från havet jämfört med nu gällande vindkraftsplan och tematiska rekommendationer om vindkraft i Översiktsplan 2030.</i></p>
32.	<p>Privatpersoner (2022-05-15)</p> <p>Yttrande</p> <p>Samhället står just inför en stor energiomställning när fossil energi måste fasas ut och ersättas av hållbara alternativ. Vi behöver effektivisera och minska energianvändningen kraftigt, men vi behöver också bygga ut förnybar energi i stor skala för att klara den omställningen. Vindkraft utgör en vital del i denna omställning.</p> <p>Elanvändningen kommer öka i Sverige de kommande åren, allt eftersom fossila bränslen inom industri- och transportsektorn ersätts med el. Samtidigt kommer kärnkraftverk behöva läggas ner av ålders- eller ekonomiska skäl. Behovet av ny elproduktion ökar och kommer fortsätta öka.</p> <p>Vindkraften behöver byggas i hela landet, från norr till söder, på land och till havs. De regioner som satsar och kan erbjuda bra energiförsörjning kommer att ha en stor fördel när nya företag skall etablera sig och investera i ny teknik för framtiden och inom hållbarhet. Detta kommer bli en kritisk fråga när företag väljer etableringsort och starkt påverka om de skall våga satsa i regionen och därmed skapa tusentals arbetstillfällen. Se som exempel pågående satsningar som Northvolt gör i Skellefteå, där regionen är vald med omsorg och där detta argument vägt mycket tungt.</p> <p>Vindkraft är i detta läge det energislag som kan byggas ut i Sverige till lägst pris och med lägst klimatpåverkan. Till havs avsevärt dyrare. Alla liknande projekt kommer att ha en påverkan, men det går att bygga vindkraft med stor hänsyn till natur och djurliv. Ny kärnkraft kan utgöra ett bra konkurrerande alternativ ekonomiskt, men det för med sig andra risker.</p> <p>Att bygga vindkraft, eller någon form av kraftförsörjning, är långsiktiga frågor. Det rör sig om mycket stora investeringar och det krävs långa avtalstider och många produktionsår för att stora investeringar skall gå att räkna hem.</p> <p>Vi har under hösten fått ett helt nytt prisläge på energimarknaden.</p> <p>Så nära i tid som i februari ändrades också det europeiska energiförsörjningslanskapet i ett slag när Ryssland gick in i Ukraina. Vi har i och med detta ett helt nytt läge där vi behöver, snabbare än vi tidigare tänkt, göra oss mer självständiga och oberoende när det kommer till energiförsörjning. Att köpa olja och gas från Ryssland och andra diktaturer kan inte tillåtas bli ett alternativ för oss. Denna händelseutveckling kommer med stor sannolikhet att påverka våra energipriser ytterligare.</p> <p>Tror att vi alla håller med om ovanstående beskrivning av våra utmaningar</p>

	<p>och de faktum vi står med.</p> <p>Investeringen, förutsättningarna och arbete nedlagt i projektet Vindkraft på Sögårdsfjället. Den förste november 2008 ingicks ett arrendeavtal mellan markägarna på Sögårdsfjället och Rabbalshedekraft AB om att bygga vindkraft på dessa marker. Det var ett modigt beslut, både från Rabbalshede Krafts och från markägarnas sida, att ingå detta 30 år långa arrendeavtal. Markägarna och Rabbalshede Kraft vågade satsa mycket tack vare relationen med kommunen i Tanum som var framsynta och långsiktiga i frågan och hade förstått att detta kommer att bli en helt avgörande faktor i framtiden.</p> <p>Projektet Vindkraft på Sögårdfjället löpte på. Det gick igenom alla instanser och steg i processen, såväl tekniska som naturvärdesmässiga och politiska. Förslagen godtogs även visuellt och av de boende i området. Vindmätningar gjordes och projektet planerades. Projektet beviljades bygglov.</p> <p>Parallellt fastlade 2009 Tanums kommun den vindkraftsplan som är nu gällande där Sögårdsfjället är med som ett bra område för vindkraft.</p> <p>Under processens gång hade Elpriserna sjunkit avsevärt och utvecklingen av vindkraftstekniken hade inte följt med – det gick inte att bygga vindkraft då på de nivåer av elpris som då förelåg och förutsågs för åren framöver. Ansökan gjordes om att få bygglov på högre höjd, vilket hade gjort att kalkylen för investeringen hade hållit.</p> <p>Denna ansökan beviljades inte.</p> <p>Arbetet med vindkraft på Sögårdfjället har fortsatt sedan dess. Förutsättningarna för vindkraft i detta område är goda och markägarna har haft dialog med flera leverantörer om att starta upp projektet igen. Idag pågår dialog med tre olika vindkraftsbolag som vill bygga vindkraft på Sögårdsfjället och markägarmöte har tex hållits med Fortum nu under maj månad.</p> <p>Stora investeringar har gjorts, både i pengar och i tid, dels i processen 2008-2009, och dels efter att det projektet avstannade 2013 på grund av att högre verk inte godkändes. Dessa investeringar är inte bortkastade om vindkraft etableras på Sögårdsfjället. Det finns fakta i form av vindmätningar, ritningar på vägar etc samt erfarenheter som ger en trygghet för ny investering och bärighet för nytt projekt.</p> <p>Nya reviderade planförslaget</p> <p>Det nya reviderade planförslaget presenteras med; ”de föreslagna områdena för vindkraft har minskats jämfört med det tidigare samrådsförslaget. Detta som en följd av de synpunkter som kom in under samrådet våren 2021.”</p> <p>I denna reviderade version av planen är alltså förslaget att man inte bara drar tillbaka föreslagna nya områden, som eventuellt var väl tilltagna och som triggade mycket synpunkter, utan även att man backar från och tar bort området Sögårdsfjället. Ett område och ett projekt som alltså varit bygglovsgodkänt, där stora investeringar gjorts, som är ett aktivt projekt idag och som legat i planen sedan 2009. Detta är helt orimligt och omöjligt att förstå.</p> <p>Att lyssna på synpunkter är viktigt. Det är oerhört viktigt i en demokrati. Det är då viktigt att synpunkterna är sakliga och att de ställs mot andra målsättningar. Lika viktigt är att synpunkter, som kan vara starka men också ändras från tid till annan, inte kan få kullkasta långsiktighet och integritet i beslut och politik, speciellt inte i liknande stora investeringar och</p>
--	---

	<p>beslut som blir viktiga för regionens framtid långsiktigt och egentligen nästa generation.</p> <p>Det nya läget i världen och i energifrågan, samt vägen framåt</p> <p>Situationen i världen är nu en helt annan än när förra samrådet hölls. Troligen skulle utfallet bli väldigt annorlunda om frågan sakligt ställdes till de boende i området idag, givet läget i världen idag med ryska invasionen, Europas energibrist, energipriserna och övriga faktum ovan.</p> <p>Det kan tilläggas att den politiska fråga som nästa generation har högst prioriterad är just hållbarhet! Rätt väg i denna fråga är följaktligen och givetvis att låta Sögårdsfjället ligga kvar i planen. Något annat beslut vore helt ofattbart, väldigt kortsiktigt och nästintill oansvarigt av kommunstyrelsen, med alla fakta vi har på bordet idag. Våra folkvalda måste ha integritet i stora beslut. I detta fall för att möjliggöra långsiktiga investeringar som kommer leda kommunen i rätt riktning och ge många arbetstillfällen till nästa generation!</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Synpunkterna noteras.</i></p> <p><i>I samrådsskedet prövades fler tänkbara områden för vindkraft, däribland område 5 där Sögårdsfjället ingick. Kommunen känner till historiken av tillståndsprövningar kring den del av vindkraftsområde 5 som ligger med i vindkraftsplan 2009, och som i yttrandet refereras till som Sögårdsfjället. Efter samrådsskedet och inför granskningen har kommunen dock beslutat att ta bort ett antal områden med hänsyn till motstående intressen, däribland område 5.</i></p> <p><i>Motiven till detta, som framgår av handlingen, är hänsyn till visuell påverkan samt betydelsen för naturmiljö och rekreation. Denna del av kommunen har inga vindkraftverk idag. En utbyggnad av området skulle därför påverka ett stort omland visuellt. Bland annat skulle verk bli synliga från delar av Kynnefjälls riksintresse för friluftsliv samt från delar av Bullaresjöarnas riksintresse för friluftsliv och kulturmiljö. Området gränsar till flera naturområden som är värdefulla för fågelfaunan. Under samrådet har också ytterligare lokalkunskap inkommit avseende landskap, naturmiljö och friluftsliv. Genom att inte peka ut området som lämpligt för vindkraft skapas ett stor samlat område mellan Kornsjöarna, Bullaresjöarna och Kynnefjäll utan vindkraft.</i></p>
33.	<p>Privatperson (2022-05-15)</p> <p>Yttrande</p> <p>Lämnar synpunkter om varför Sögårdsfjället skall vara kvar som vindpark och inte blandas ihop med Fagerhult, Flötemarken.</p> <p>Sögårdsfjället har varit godkänt för utbyggnad av vindkraft med tillståndsbeslut 2011-06-30. för 14 vindturbiner. Rabbalshede Kraft beslutade dock att avbryta trots att alla tillstånd var klara. Rabbalshede Kraft har senare även avbrutit kontrakten med markägare.</p> <p>Nu på senare tid med elbrist och skenande energipriser har intresset från elbolag ökat. Flera bolag har hört av sig.</p> <p>EU och regeringen förordar utökning av vindkraft i Sverige. Sögårdsfjället platsar in i dessa planer.</p> <p>Länsstyrelsen har vissa synpunkter på området söder om länsväg 164. Det skall inte påverka Sögårdsfjället norr om 164. Skall bedömas som två helt åtskilda områden.</p>

	<p>För Sögårdsfjället har vindmätningar utförts. MKB finns som dock behöver uppdateras. Elanslutning som ofta är ett problem är förberett med nybyggd ställverk i Louiseholm, mindre än 1 mil, på Dalslandssidan med direktanslutning till stamnätet. Otaliga miljoner har redan investerats på Sögårdsfjället. Det är ren kapitalförstöring att inte fortsätta. För Sögårdsfjället rör det sig troligen om 7 stk verk mot tidigare 14 stk. I planen för område 5 beskrivs upp till 30 verk. En mer korrekt uppskattning är 15 till 16 verk.</p> <p>När Wette vindkraft i sin tid projekterade för vindkraft i Bullaren planerades för 51 turbiner i området från Klageröd till Norska gränsen på östsidan av Bullaresjön. De flesta markägare i området skrev kontrakt med Wette Vindkraft. Nu skriver de på protestlistor då Wette vindkraft inte kunde leverera.</p> <p>I kommentarer om vindkraft verkar det som turbiner kan byggas hur som helst. Det är noga reglerat var och hur nära bebyggelse som är tillåtet. Det ingår i tillståndsprocessen. Buller utomhus skall tex vara under 40 dB. Som jämförelse låter en djupfrys nästan dubbelt med 42 dB.</p> <p>Belysning från vindkraftverk får man lära att leva med. De flesta sitter ändå hemma med Facebook när det är mörkt.</p> <p>När det blåser är elpriserna relativt låga. Men när det inte blåser då skenar elpriserna. Något som vindkraftmotståndarna kanske kan ha i åtanke.</p> <p>Allt skall elektrifieras men det skall inte produceras miljövänlig ström. Även om det inte blåser för jämnan så minskar vindkraften koldioxidutsläppen då elmarknaden i Europa är kopplat ihop. Mycket el produceras med fossila bränslen.</p> <p>För att minska utsläppen av koldioxid måste alla ta sitt ansvar, även Bullingar. För att nå klimatmålen och minska den globala uppvärmningen måste det ske något nu. Det är redan på övertid.</p> <p>Kommentar</p> <p><i>Se kommentar till yttrande 32.</i></p>
--	---

SAMMANFATTNING

Tanums nuvarande Vindkraftsplan 2009 innehåller sju områden lämpliga för vindkraft (A:1-7) med en total yta av 19 km². Tre av dessa är utbyggda med vindkraft och för ytterligare två pågår utbyggnad. I Samrådshandlingen för Vindkraftsplan 2021 presenterades ett förslag som innebar en utökning och sammanslagning av tidigare områden så att den totala ytan för vindkraft skulle bli cirka 33 km². Under samrådet för Vindkraftsplan 2021 inkom ett stort antal synpunkter från myndigheter, organisationer och enskilda. Det framkom också ytterligare information och fakta kring berörda områden. Till granskningen gjordes därför en översyn av planförslaget och de föreslagna utökningarna av områdena jämfört med Vindkraftsplan 2009 samt hela område 5 plockades bort. Planförslaget till granskningen innehöll därför fyra områden lämpliga för vindkraft med en total yta på 15 km². Huvuddelen av dessa är idag utbyggda med vindkraft eller så pågår en utbyggnad. Under granskningen inkom yttranden från myndigheter och organisationer samt ett tiotal yttranden från privatpersoner.

Länsstyrelsens roll är att samordna och ta tillvara statens intressen och inhämtar därför yttranden från ett antal myndigheter. Länsstyrelsen är i sitt yttrande positiv till planförslaget, men påpekar att påverkan på riksintresse kulturmiljö vid världsarvet inte kan uteslutas. Länsstyrelsen anser därför att en HIA (Heritage Impact Assessment) behöver upprättas för vindkraft närmast världsarvet. Länsstyrelsen påpekar också att de geotekniska förutsättningarna kan behöva ses över och att tillgängligheten till kalkningsområden behöver säkerställas.

Bland övriga myndigheter, organisationer och företag noteras att grannkommunerna inte har några invändningar. Ellevio anser att beskrivningen av elnätet är lite för detaljerad.

Av privatpersoner är ett antal kritiska till att så många områden tagits bort jämfört med samrådet och påpekar vikten av förnyelsebar energi samt ifrågasätter om dessa områden inte skulle vara lämpliga för vindkraft. Flera privatpersoner är också positiva till förslaget, och ytterligare några är negativa till mer vindkraft i kommunen.

Samtliga yttranden sammanfattas ovan i detta dokument, tillsammans med kommunens svar på dem och vilka åtgärder och ändringar som kommer att genomföras till följd av synpunkterna.

De justeringar som kommunen avser göra av planförslaget till följd av synpunkter från granskningen handlar främst om förtydliganden och mindre justeringar. Behovet av en HIA för område 6 och 9 med hänsyn till världsarvet kommer beskrivas mer ingående och den visuella analysen kommer att kompletteras med fler vypunkter från världsarvet. Vidare kommer mindre justeringar av texter om bland annat kalkning och kapacitet i elnätet att genomföras.

Tanumshede 2022-05-23

Miljö- och byggnadsförvaltningen
Planavdelningen

Olof Jönsson
Planeringsarkitekt